

اقتصاد کلان

گروه مالی
مصرفان

گزارش بررسی لایحه برنامه پنجساله هفتم توسعه کشور

شماره گزارش: ۱۰۰۶۲-ت/۱۴۰۲ تاریخ گزارش: دی ماه ۱۴۰۲

شرکت سرمایه گذاری
امین توان آفرین ساز

وب سایت: www.etavanafarin.ir
امور سهام: ۰۲۱ - ۶۶۵۲۷۰۱۳ - ۶۶۵۲۷۰۱۴
تلفن: ۰۲۱ - ۵۴۷۰۸۰۹۰

شرکت کارگزاری آرمون بورس (سهامی خاص)

وب سایت: www.armoonbourse.com
افتتاح حساب آنلاین: www.armoonregister.com
تلفن: ۰۲۱ - ۵۴۷۰۸۸۸۸

مهرگان
صندوق سرمایه گذاری
اختصاصی بازارگردانی

وب سایت: www.mehreganfund.com
دورنگار: ۰۲۱ - ۶۶۵۳۱۵۵۴
تلفن: ۰۲۱ - ۵۴۷۰۸۰۰۰

سبدگردان مهرگان

وب سایت: www.mehregan-portfolio.ir
دورنگار: ۰۲۱ - ۶۶۵۳۳۲۸۹
تلفن: ۰۲۱ - ۶۶۵۳۳۲۹۸

گروه مالی
مهرگان

چشم انداز ما؛
کسب جایگاه یکی از سه
گروه مالی برتر کشور

سال ۱۴۰۲ محرم، رشد تولید

گزارش بررسی لایحه برنامه پنجساله هفتم توسعه کشور

شماره گزارش: ۱۰۰۶۲-ت/۱۴۰۲
تاریخ گزارش: دی ماه ۱۴۰۲

مدیر عامل گروه مالی مهرگان: دکتر حسین کرمی
مدیر واحد تحلیل بازار و مطالعات اقتصادی: دکتر احسان محمدیان امیری
کارشناس گزارش: الناز رضایی

تهیه شده در:

مدیریت تحلیل بازار و مطالعات اقتصادی
گروه مالی مهرگان

تهران، خیابان ستارخان، خیابان حبیب الهی، بلوار متولیان، پلاک ۷

۰۲۱-۵۴۷۰۸۰۰۰

Mehrgan Financial Group

فهرست

www.mehregantamin.ir

-
- چکیده مدیریتی.....۵
 - بخش اول: کلیات لایحه برنامه هفتم توسعه.....۶
 - بخش دوم: بررسی اهم فصول لایحه برنامه هفتم توسعه.....۱۳
-

چکیده مدیریتی

لایحه برنامه پنجساله هفتم توسعه کشور (۱۴۰۳-۱۴۰۷) شامل ۲۴ فصل، ۵۸ زیر فصل، ۱۱۸ ماده، ۴۰۸ بند و ۵۵ تبصره است و فراوانی مواد آن در بخش‌های شش‌گانه: اقتصاد و بخش عمومی، زیربنایی و تولیدی، اجتماعی، فرهنگی و آموزشی، سیاسی و امنیتی، اداری و قضایی و حقوقی می‌باشد.

فرآیند تدوین و تصویب لایحه برنامه توسعه در ایران به این شکل است که ابتدا مجمع تشخیص مصلحت نظام با استفاده از نظرات مشورتی اندیشمندان حوزه برنامه‌ریزی توسعه‌ای اقدام به تهیه پیش‌نویس سیاست‌های کلی برنامه می‌کند و آن را به مقام معظم رهبری پیشنهاد می‌کند، ایشان نیز پس از بررسی پیشنهادهای در نهایت متن سیاست‌های کلی برنامه توسعه را ابلاغ می‌فرمایند. سپس فرآیند تهیه و تدوین برنامه در دولت آغاز می‌شود و سازمان برنامه و بودجه به عنوان متولی برنامه‌های توسعه اقدام به جمع‌آوری نظرهای پیشنهادی و تدوین لایحه برنامه می‌کند تا آن را برای تصویب به هیئت دولت ارسال کند. در پایان نیز لایحه برنامه توسعه از جانب ریاست محترم جمهوری به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود تا فرآیند تبدیل لایحه به قانون در مجلس و شورای نگهبان طی شود.

در حال حاضر، گزارش ایرادات شورای نگهبان به مصوبه مجلس درباره لایحه برنامه هفتم توسعه تا پایان دی‌ماه برای اصلاح به مجلس ارائه می‌شود. پس از اتمام کار کمیسیون تلفیق برای رفع ایرادات لایحه، برآورد می‌شود از یکم بهمن جلسات صحن مجلس در سه نوبت برای اصلاح ایرادهای شورای نگهبان برگزار شود.

از مهم‌ترین نکات اهداف کمی برنامه پنجساله هفتم توسعه می‌توان به در نظر گرفتن هدف رشد اقتصادی ۸ درصدی در پایان برنامه اشاره کرد، این در حالی که هدف رشد اقتصادی در برنامه پنجساله ششم توسعه نیز ۸ درصد هدف‌گذاری شده بود. علاوه بر این، از اهم سایر اهداف کمی ذکر شده در برنامه هفتم توسعه می‌توان به متوسط رشد نقدینگی ۱۳.۸ درصد و متوسط تورم برابر با ۹.۵ درصدی تا پایان برنامه اشاره نمود.

همچنین، در «فصل انرژی» نیز تولید روزانه نفت خام (توان) ۴,۲۵۰ هزار بشکه، تولید معیانات گازی ۸۰۴ هزار بشکه در روز، تولید بنزین ۱۲۹ میلیون لیتر در روز و نسبت فرآورده نفتی از کل ظرفیت تولید ۳۰ درصد هدف گذاری شده است.

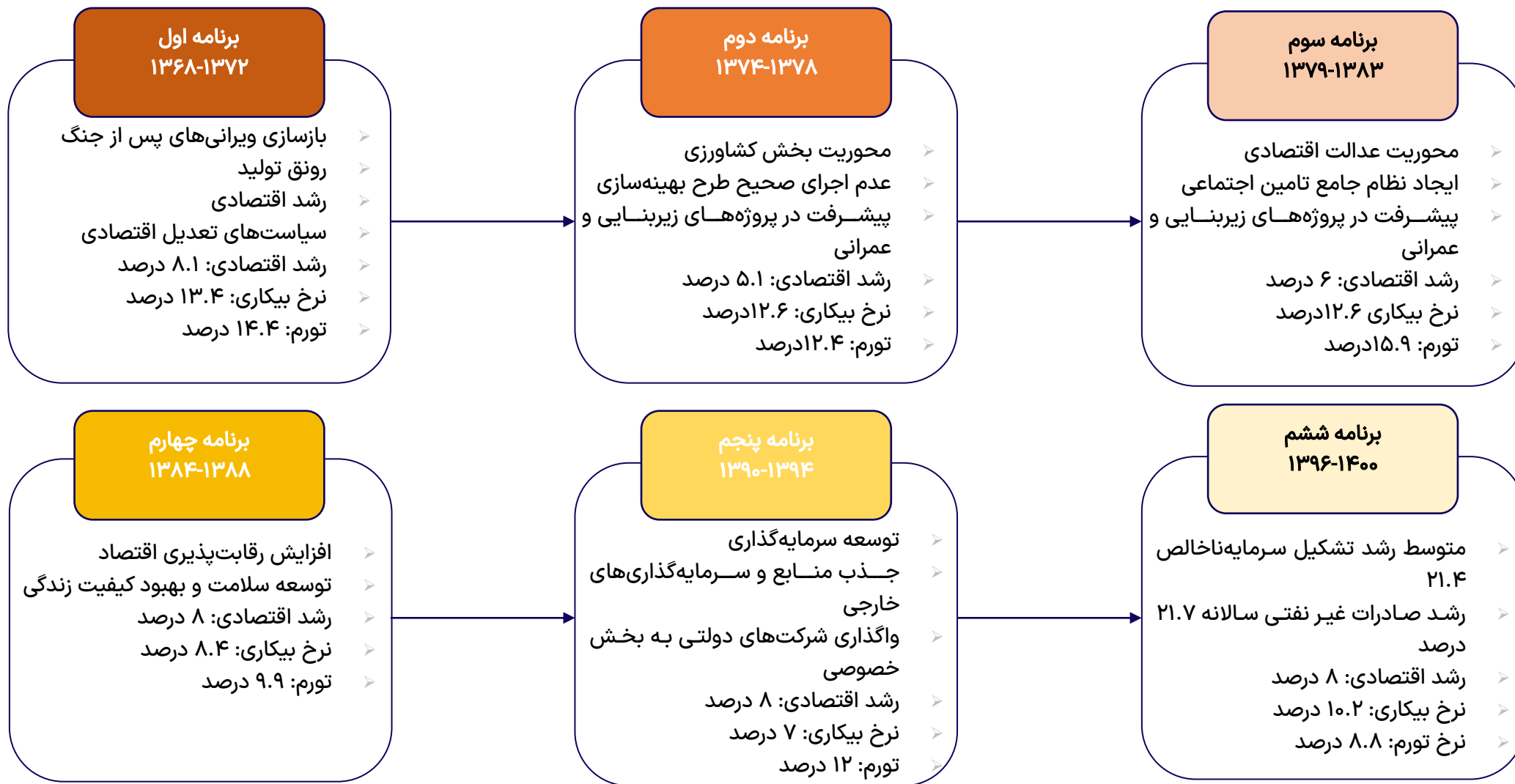
در «فصل طرح‌های صنعت و معدن و رشد تولید» نیز انتظار می‌رود در «حوزه پتروشیمی» ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی به ۱۳۱.۵ میلیون تن، ظرفیت تولید پلی اتیلن به ۸.۶ میلیون تن، ظرفیت تولید پایین دستی زنجیره متانول به ۰.۷ میلیون تن تا پایان برنامه برسد. در حوزه «فلزات اساسی» نیز انتظار ظرفیت تولید سالانه شمش فولاد ۵۵ میلیون تن، ۱,۴۱۲ هزار تن کاتد مس، ۱ میلیون تن شمش آلومینیم به، ۴۵ هزار تن شمش روی و ۴۰۰ هزار تن شمش سرب وجود دارد. نهایتاً در «حوزه خودرو» هدف تا پایان برنامه، رسیدن ظرفیت تولید انواع خودرو سواری و تجاری و ظرفیت عرضه انواع خودروهای برقی-هیبریدی به ۳,۰۰۰,۰۰۰ و ۲۰۰,۰۰۰ دستگاه در سال است.

بخش اول : کلیات لایحه برنامه هفتم توسعه

www.mehregantamin.ir

-
- مروری بر کلیات و محورهای اصلی شش برنامه توسعه گذشته کشور
 - برنامه هفتم توسعه کشور در یک نگاه
 - توزیع فراوانی مفاد و اهم اهداف کمی لایحه برنامه هفتم توسعه
 - فرآیند تدوین و تصویب لایحه برنامه هفتم توسعه در کشور
 - اهداف کمی سنجه‌های عملکردی
-

مروری بر کلیات و محورهای اصلی شش برنامه توسعه گذشته کشور

برنامه هفتم توسعه کشور در یک نگاه

اصطلاحات (۱ ماده)

۱) رشد اقتصادی (۵) **

- اهداف کمی
- تجهیز منابع
- محیط کسب و کار
- مردمی سازی اقتصاد
- اشتغال

۲) اصلاح نظام بانکی و مهار تورم (۵) **

- اهداف کمی
- ساختار مالی نظام بانکی
- نظارت بر بانک‌ها و بازارهای غیرمتشکل پولی
- سیاست‌های پولی و ارزی

۳) اصلاح ساختار بودجه (۱۴) **

- اهداف کمی و انسجام بودجه
- درآمد نفت و گاز
- مولد سازی
- سایر درآمدها
- اعتبارات هزینه‌ای
- طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای
- تعهدات و بدهی‌های
- شرکت‌های دولتی

۴) اصلاح نظام مالیاتی (۲) **

۵) اصلاح صندوق بازنشستگی (۲) **

- اهداف کمی
- اصلاحات مدیریتی
- اصلاحات سنج‌های

۶) تامین اجتماعی، سیاست‌های حمایتی و توزیع عادلانه درآمد (۲)

۷) امنیت غذایی و ارتقا تولید محصولات کشاورزی (۵)

۸) نظام مدیریت یکپارچه منابع آب (۵)

- اهداف کمی
- نظام مدیریتی آب
- مدیریت مصرف و بهره‌وری آب
- منابع آب‌های سطحی و زیر زمینی
- بازچرخانی پساب

۹) انرژی (۵) **

- اهداف کمی
- نظام راهبردی انرژی
- تولید و دیپلماسی انرژی
- مصرف انرژی

۱۰) طرح‌های صنعت، معدن و رشد تولید (۲) **

۱۱) توسعه مسکن (۷) **

- اهداف کمی
- مسکن حمایتی
- مسکن روستایی
- مسکن بافت فرسوده و ناکارآمد شهری
- سایر روش‌های ساخت
- تامین منابع مالی
- ارتقا بهره‌وری

۱۲) ترانزیت و اقتصاد دریا محور (۸)

- اهداف کمی
- مدیریت ترانزیت
- مشوق‌ها و حمایت‌ها
- زیر ساخت
- اقتصاد دریا محور

۱۳) توسعه شبکه ملی و اطلاعات دیجیتال (۴)

- اهداف کمی
- شبکه ملی اطلاعات
- اقتصاد رقومی (دیجیتال)
- صنعت فضای

۱۴) ارتقا فرهنگ عمومی و رسانه (۵)

۱۵) زن، خانواده و جمعیت (۳)

۱۶) نظام سلامت (۶)

- اهداف کمی
- ارتقا کیفیت خدمات
- راهبردی نظام سلامت
- دارو و تجهیزات پزشکی
- بیمه سلامت

۱۷) میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی (۲)

۱۸) سیاست داخلی و ارتقا سلامت اجتماعی (۳)

۱۹) ارتقا نظام آموزشی (۶)

- اهداف کمی
- سرمایه انسانی
- کیفیت و عدالت تربیتی
- بازماندگان از تحصیل
- نظام مدیریتی
- آموزش و پرورش به مثابه امر ملی

۲۰) ارتقا نظام علمی، فناوری و پژوهشی (۷)

- اهداف کمی
- تحقیقات، پژوهش و آموزش
- مرجعیت علمی
- منابع مالی

۲۱) سیاست خارجی (۲)

- دیپلماسی سیاسی
- دیپلماسی اقتصادی

۲۲) دفاع امنیتی (۲)

۲۳) ارتقا نظام اداری (۸)

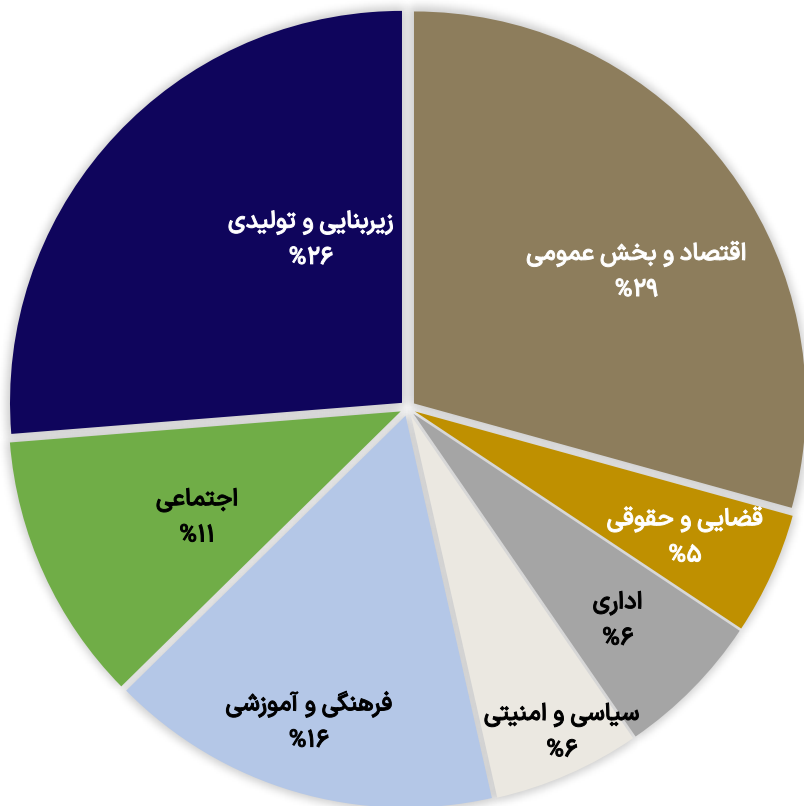
- اهداف کمی
- ساختار دولت
- سرمایه‌انسانی دولت
- هوشمندسازی، دولت الکترونیک
- ارزیابی عملکرد و ارتقاء رقابت پذیری
- نظام بهره‌وری

۲۴) تحول قضایی و حقوقی (۷)

توزیع فراوانی مفاد و اهم اهداف کمی آن لایحه برنامه هفتم توسعه

لایحه برنامه هفتم توسعه شامل ۲۴ فصل، ۵۸ زیر فصل، ۱۱۸ ماده، ۴۰۸ بند و ۵۵ تبصره است که فراوانی مواد لایحه برنامه هفتم توسعه در بخش‌های شش‌گانه: اقتصاد و بخش عمومی، زیربنایی و تولیدی، اجتماعی، فرهنگی و آموزشی، سیاسی و امنیتی، اداری و قضایی و حقوقی می‌باشد. دو بخش اقتصاد و عمومی - زیربنایی و تولیدی بالغ بر بالای ۵۰ درصد از مواد لایحه را به خود اختصاص داده‌اند.

توزیع فراوانی بخش‌های مختلف برنامه هفتم توسعه

مقایسه برخی اهداف لایحه برنامه هفتم توسعه با قانون ششم توسعه

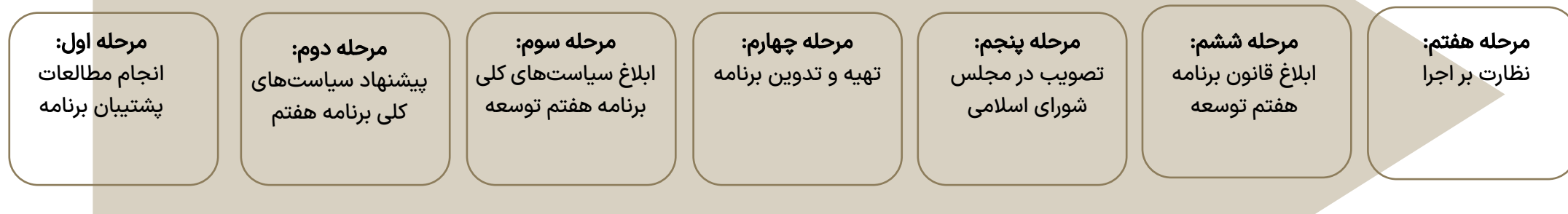
موضوع	هدف در قانون برنامه ششم توسعه (درصد)	هدف متناظر در برنامه هفتم توسعه (درصد)	میزان تحقق در طی برنامه ششم توسعه
رشد اقتصادی	۸	۸	متوسط رشد سالانه تا سال ۱۴۰۰ برابر منفی ۰.۵ درصد
خالص رشد شاغلان	۳.۴	۳.۹	میانگین رشد اشتغال کشور تا سال ۱۴۰۰ برابر با ۰.۸ درصد
متوسط نرخ تورم	۸.۸	۹.۵	متوسط نرخ تورم تا سال ۱۴۰۰ بر اساس از اطلاعات مرکز آمار برابر با ۲۶.۶ درصد
رشد بهره‌وری کل عوامل تولید	۲.۸	۲.۸	متوسط رشد سالیانه تا سال ۱۴۰۰ معادل با صفر درصد
متوسط رشد نقدینگی	۱۷	۱۳.۸	متوسط رشد نقدینگی تا سال ۱۴۰۰ حدود ۳۰ درصد
متوسط صادرات غیر نفتی	۲۱.۷	۲۳	متوسط رشد سالیانه تا سال ۱۴۰۰ معادل با ۴ درصد

فرآیند تدوین و تصویب لایحه برنامه هفتم توسعه در کشور

فرآیند تدوین و تصویب برنامه توسعه در ایران به این صورت است که ابتدا مجمع تشخیص مصلحت نظام با استفاده از نظرات مشورتی اندیشمندان حوزه برنامه‌ریزی توسعه‌ای اقدام به تهیه پیش‌نویس سیاست‌های کلی برنامه می‌کند و آن را به مقام رهبری پیشنهاد می‌کند، ایشان نیز پس از بررسی پیشنهادها در نهایت متن سیاست‌های کلی برنامه توسعه را ابلاغ می‌فرمایند. سپس فرآیند تهیه و تدوین برنامه در دولت آغاز می‌شود و سازمان برنامه و بودجه به عنوان متولی برنامه‌های توسعه اقدام به جمع‌آوری نظرهای پیشنهادی و تدوین لایحه برنامه می‌کند تا آن را برای تصویب به هیئت دولت ارسال کند. در پایان نیز لایحه برنامه توسعه از جانب ریاست جمهوری به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود تا فرآیند تبدیل لایحه به قانون در مجلس و شورای نگهبان طی شود.

در حال حاضر، گزارش ایرادات شورای نگهبان به مصوبه مجلس درباره لایحه برنامه هفتم توسعه تا پایان دی‌ماه برای اصلاح به مجلس ارائه می‌شود. پس از اتمام کار کمیسیون تلفیق برای رفع ایرادات لایحه، برآورد می‌شود از یکم بهمن جلسات صحن مجلس در سه نوبت برای اصلاح ایرادهای شورای نگهبان برگزار خواهد شد که پیش بینی می‌شود که این کار در یک هفته انجام شود.

فرآیند تدوین و تصویب لایحه برنامه هفتم توسعه در کشور

اهداف کمی سنج‌های عملکردی در فصل‌های لایحه هفتم توسعه کل کشور

ردیف	عنوان فصل	تعداد اهداف	مهمترین اهداف کمی در پایان برنامه
۱	رشد اقتصادی (متوسط رشد سالانه در برنامه)	۱۴	<ul style="list-style-type: none"> رشد اقتصادی: ۸٪ رشد بهره‌وری کل: ۲.۸٪ خالص رشد شاغلان: ۳.۹٪ رشد بخش نفت: ۹٪ رشد صادرات نفتی: ۱۲٪ رشد صادرات غیر نفتی: ۲۳٪ رشد بخش آب، برق و گاز: ۸٪ رشد بخش حمل و نقل: ۱۰٪ رشد بخش معدن: ۱۳٪ رشد بخش صنعت: ۸.۵٪ رشد بخش ساختمان: ۸٪ رشد بخش کشاورزی: ۵.۵٪ رشد بخش ارتباطات: ۱۱٪ رشد بخش سایر خدمات: ۶.۵٪
۲	اصلاح نظام بانکی و مهار تورم (در پایان برنامه)	۴	<ul style="list-style-type: none"> رشد نقدینگی: ۱۳.۸٪ تورم: ۹.۵٪ کاهش سالیانه ناترازی بانک‌ها و موسسات غیر بانکی: ۲۰٪ شاخص کفایت سرمایه بانک‌ها: حداقل ۸٪
۳	اصلاح ساختار بودجه	۳	<ul style="list-style-type: none"> نسبت اعتبارات تملک دارایی به بودجه عمومی: ۲۵٪ نسبت بدهی دولت و شرکت‌های دولتی به تولید ناخالص داخلی: ۴۰٪
۴	اصلاح نظام مالیاتی (سالانه)	۲	<ul style="list-style-type: none"> نسبت مالیات به اعتبارات هزینه‌ای: ۸۰٪ نسبت درآمد مالیاتی به تولید ناخالص داخلی: ۱۰٪
۵	اصلاح صندوق‌های بازنشستگی	۱	<ul style="list-style-type: none"> کاهش نسبت کمک‌های دولت به صندوق‌های بازنشستگی به بودجه عمومی: ۵٪
۶	تأمین اجتماعی، سیاست‌های حمایتی و توزیع عادلانه درآمد (در پایان برنامه)	۵	<ul style="list-style-type: none"> ضریب جینی: ۰.۳۵ ضریب پوشش بیمه‌های اجتماعی: ۷۶٪ نسبت هزینه دهک دهم به دهک اول در بخش روستایی: ۹.۳٪ نسبت هزینه دهک دهم به دهک اول در بخش شهری: ۱۰.۳٪ فقر مطلق: ۰٪
۷	امنیت غذایی و ارتقای تولید محصولات کشاورزی	۲۹	<ul style="list-style-type: none"> ضریب خودکفایی محصولات اساسی کشاورزی (در پایان برنامه): ۹۰٪ سهم ارزش افزوده فرآوری محصولات کشاورزی از ارزش افزوده بخش کشاورزی (درصد افزایش سالانه): ۱۵٪ سهم بازار داخلی مرغ (سالانه): افزایش حداقل ۱۰٪ سهم جوجه سویه آریین (سالانه): ۴٪ سهم محصولات دارای آلاینده‌های غیر مجاز از محصولات پر مصرف (درصد کاهش در مورد هر یک سالانه): ۱۰٪ کاهش واردات نهاده دامی تراریخته (سالانه): ۵٪ سهم کشاورزی قرار دادی از تولیدات کشاورزی (در پایان برنامه): حداقل ۲٪
۸	نظام مدیریت یکپارچه آب (میلیارد متر مکعب)	۸	<ul style="list-style-type: none"> تامین از منابع سطحی: ۴۳.۴ تامین از منابع آب زیر زمینی: ۳۶.۷ تامین از منابع آب نامناسب (آب دریا و بساپ): ۱.۷۷۴
۹	انرژی (در پایان برنامه)	۲۲	<ul style="list-style-type: none"> ظرفیت تولید نفت خام (هزار بشکه در روز): ۴,۴۵۰ تولید نفت خام (توان-هزار بشکه در روز): ۴,۲۵۰ تولید معیانات گازی (هزار بشکه در روز): ۸۰۴ تولید بنزین (میلیون لیتر در روز): ۱۲۹ تولید نفت گاز (میلیون لیتر در روز): ۱۳۰ تولید گاز خام (میلیون متر مکعب): ۱,۲۳۹ تولید برق (میلیون کیلووات ساعت): ۴۸۹.۲۹۵ سهم نیروگاه‌های جدیدالاحداث بدون نیاز به سوخت گاز و فرآورده نفتی (درصد از کل ظرفیت تولید): ۳۰٪
۱۰	توسعه مسکن	۷	<ul style="list-style-type: none"> دسترسی به مسکن (سال- پایان برنامه): ۷.۵ احداث مسکن شهری (هزار واحد-پایان برنامه): ۱,۵۰۰ احداث مسکن روستایی (هزار واحد-پایان برنامه): ۱,۰۰۰
۱۱	گذر (ترانزیت) و اقتصاد دریا محور	۱۳	<ul style="list-style-type: none"> سهم حمل و نقل ریلی از جابه جایی کل بار زمینی داخلی (تن-کیلومتر): ۳۰٪ صادرات غیر نفتی و غیر انرژی بر از مناطق ویژه اقتصادی (میلیارد یورو): ۶.۵ سهم ریلی بنادر کشور: ۲۵٪

اهداف کمی سنجه‌های عملکردی در فصل‌های لایحه هفتم توسعه کل کشور

شماره جدول	عنوان فصل	تعداد اهداف	مهمترین اهداف کمی در پایان برنامه
۱۲	طرح‌های صنعت و معدن و رشد تولید (درپایان برنامه)	۳۵	<ul style="list-style-type: none"> • پتروشیمی (میلیون تن) <ul style="list-style-type: none"> • ظرفیت تولید محصولات پتروشیمی: ۱۳۱.۵ • ظرفیت تولید و زنجیره پروپیلن: ۱۱.۶ • ظرفیت تولید پایین دستی زنجیره متانول: ۰.۷ • ظرفیت تولید پایین دستی زنجیره اتیلن (به جز پلی اتیلن): ۳.۳ • ظرفیت تولید پلی اتیلن: ۸.۶ • ظرفیت تولید پایین دستی آروماتیک: ۳
			<ul style="list-style-type: none"> • فولاد <ul style="list-style-type: none"> • ذخایر قطعی اکتشاف سنگ آهن (میلیارد تن): ۳.۸ • استخراج سالانه سنگ آهن (میلیون تن): ۱۱۷.۸ • ظرفیت سالانه شمش فولاد (میلیون تن): ۵۵ • ظرفیت سالانه مقطع طویل (میلیون تن): ۴۱ • ظرفیت سالانه مقطع تخت (میلیون تن): ۱۸.۳ • استحصال درصدی از محتوای آهن موجود در باطله معادن و کارخانه‌های فرآوری: ۱۰٪ • کاهش ضایعات تولید فولاد: ۱۰٪ • تامین نیاز گاز از محل بهینه‌سازی مصرف گاز در سایر بخش‌ها: ۳۰٪
			<ul style="list-style-type: none"> • مس <ul style="list-style-type: none"> • اکتشاف (ذخایر قطع سنگ مس-میلیارد تن): ۲۲ • ظرفیت کنسانتره مس (هزار تن): ۳,۳۶۰ • ظرفیت کاتد مس (هزار تن): ۱,۴۱۲ • ظرفیت محصولات مسی (مفتول، مقاطع، لوله و محصولات تخت-هزار تن): ۱,۸۰۰
			<ul style="list-style-type: none"> • آلومینیوم <ul style="list-style-type: none"> • ظرفیت سالانه حداقل تولید آلومینا، با رویکرد و اولویت استفاده حداکثر از کانی نفلین سینیت و سایر منابع (هزار تن): ۶۰۰ • ظرفیت سالانه تولید شمش (میلیون تن): ۱ • ظرفیت سالانه تولید محصولات آلومینیومی (مفتول، لوله، مقاطع و - میلیون تن): ۱.۲
			<ul style="list-style-type: none"> • زغال سنگ (میلیون تن) <ul style="list-style-type: none"> • استخراج زغال سنگ: ۴ • ظرفیت تولید کنسانتره زغال سنگ: ۲ • ظرفیت کک متالوژی: ۱.۲
			<ul style="list-style-type: none"> • سرب، روی و طلا <ul style="list-style-type: none"> • ظرفیت سالانه تولید شمش سرب (هزار تن): ۴۰۰ • ظرفیت سالانه تولید شمش روی (هزار تن): ۴۵ • ظرفیت سالانه تولید و عرضه شمش طلا (تن): ۲۵
<ul style="list-style-type: none"> • خودرو <ul style="list-style-type: none"> • اسقاط انواع خودروهای فرسوده (دستگاه/سالانه): ۵۰۰,۰۰۰ • ظرفیت تولید انواع خودرو سواری و تجاری (دستگاه سالانه): ۳,۰۰۰,۰۰۰ • ظرفیت عرضه انواع خودروهای برقی-هیبریدی (سالانه): ۲۰۰,۰۰۰ • صادرات قطعات و لوازم یدکی خودرو (سهم از تولید داخل): ۲۰٪ 			
<ul style="list-style-type: none"> • ماشین سازی <ul style="list-style-type: none"> • افزایش ساخت ماشین آلات صنعتی و تجهیزات (سالانه/میلیون دلار): ۲۵۰ • افزایش صادرات ماشین آلات صنعتی و تجهیزات (درصد/سالانه): ۱۵ 			
<ul style="list-style-type: none"> • معدن <ul style="list-style-type: none"> • اکتشاف ذخایر عمقی و پنهان معدنی کشور به روش ژئوفیزیک هوایی و سایر روش‌های نوین (میلیون کیلومتر خطی): ۱.۵ 			

بخش دوم : بررسی اهم فصول لایحه برنامه هفتم توسعه

www.mehregantamin.ir

- فصل اول لایحه: رشد اقتصادی
- فصل دوم لایحه: اصلاح نظام بانکی و مهار تورم
- فصل سوم لایحه: اصلاح ساختار بودجه
- فصل چهارم لایحه: اصلاح نظام مالیاتی
- فصل پنجم لایحه: اصلاح صندوق‌های بازنشستگی
- فصل نهم لایحه: انرژی
- فصل دهم: طرح‌های صنعت و معدن و رشد تولید
- فصل یازدهم لایحه: توسعه مسکن

فصل اول لایحه: رشد اقتصادی (کلی)

اهم نکات کلی فصل

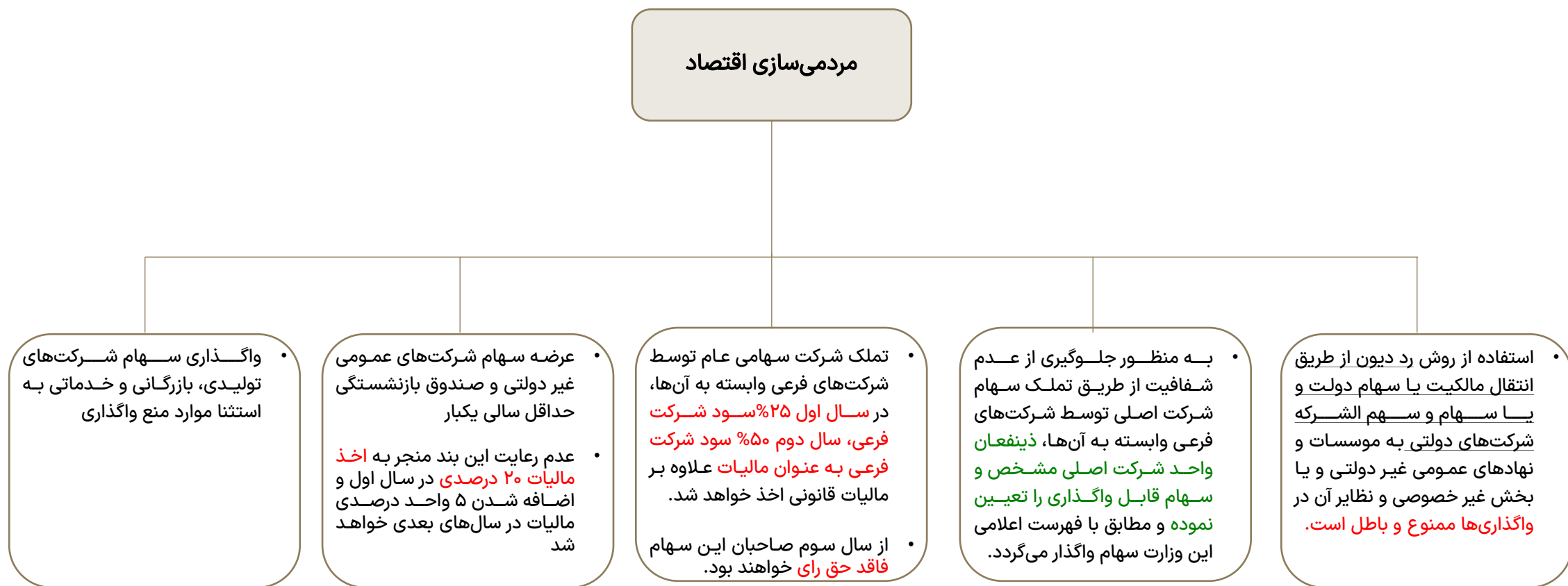
- تدوین برنامه تأمین مالی در پایان هر سال برنامه
- تأمین مالی خارجی ۱۰ میلیارد یورویی سالانه
- تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار و مردمی‌سازی و مولدسازی شرکت‌ها و دارایی‌های دولتی
- طرح‌های کلان پیشران و زنجیره ارزش و احکام حوزه‌های انرژی، مسکن، ترانزیت، سلامت و غیره

مهم‌ترین نقاط ضعف و قوت فصل رشد اقتصادی به تفکیک زیر فصل‌های اصلی از منظر مرکز پژوهش‌های مجلس

اشتغال		زیر فصل محیط کسب و کار		زیر فصل تجهیز منابع		زیر فصل اهداف کمی	
نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت
افزافه کردن سازمان برنامه و بودجه به فرایندهای صدور مجوزها و تأیید صلاحیت‌ها	-	عدم توجه به مداخلات دولتی اعم از قیمت‌گذاری دستوری و ممنوعیت صادرات	توجه به شرکت‌های مدیریت صادرات	عدم توجه و برنامه‌ریزی برای همگرایی جریان‌های سرمایه‌گذاری شامل جریان سرمایه‌گذاری نهادهای عمومی غیر دولتی، دولتی، صندوق‌های بازنشستگی و	تلاش برای تسویه بدهی‌های دولت به صندوق	اهداف غیرواقع بینانه	-
نبود برنامه‌ریزی برای کاهش نرخ بیکاری و رفع چالش‌های بازار کار	-	-	-	هدف گذاری تأمین مالی خارجی حداقل ۱۰ میلیارد یورو بدون توجه به الزامات	-	-	-

فصل اول لایحه: رشد اقتصادی (زیر فصل مردمی‌سازی اقتصاد)

تقلیل مردمی‌سازی اقتصاد به خصوصی‌سازی شرکت‌های دولتی و حذف سهام چرخه‌ای از مهم‌ترین نقاط ضعف زیر فصل مردمی‌سازی اقتصاد از نگاه مرکز پژوهش‌های مجلس می‌باشد که مهم‌ترین تصمیمات اثر گذار بر بازار سرمایه در این زیر فصل می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

فصل دوم لایحه: اصلاح نظام بانکی و مهار تورم (کلی)

اهم نکات کلی فصل

- الزام بانک مرکزی به ارزیابی کیفیت دارایی‌های بانک‌ها و تشکیل شرکت مدیریت دارایی‌های بانک‌ها
- الزام به افزایش سرمایه از جمله از طریق انتشار و فروش سهام جدید به اشخاص ثالث بدون نیاز به تصویب مجمع عمومی و در صورت لزوم با سلب حق تقدم سهامداران
- افزایش نسبت کفایت سرمایه بانک‌ها از طریق الزام سهامداران به افزایش سرمایه
- تدوین برنامه سالانه کنترل تورم توسط بانک مرکزی
- توسعه اختیارات بانک مرکزی در خصوص اشراف اطلاعاتی به موجودی ارزهای صرافی‌ها و صادرکنندگان
- ایجاد "سامانه سهامداری شبکه بانکی" و "املاک و مستغلات شبکه بانکی" در جهت شفاف‌سازی دارایی‌های بانکی و تجدید ارزیابی دارایی‌ها
- الزام بانک مرکزی به ارزیابی کیفیت دارایی‌های بانک‌ها و تشکیل شرکت مدیریت دارایی بانک‌ها
- تصویب اختیاراتی برای شورای پول و اعتبار برای نظارت و برخورد با بانک‌های ناتراز

مهم‌ترین نقاط ضعف و قوت فصل اصلاح نظام بانکی و مهار تورم (کلی) از منظر مرکز پژوهش‌های مجلس

زیر فصل ساختار مالی نظام		زیر فصل اهداف کمی	
نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت
منابع لازم برای حل و فصل بانک‌های ناسالم در نظر گرفته نشده است	الزام به انجام ارزیابی کیفیت	واژه "ناترازی" مبهم است استفاده از "نسبت کفایت سرمایه"	تعریف اهداف کمی برای ناترازی بانک‌ها
مهم‌ترین مسئله یعنی تامین مالی ناترازی بانک‌ها در نظر گرفته نشده است	-	-	-

فصل دوم لایحه: اصلاح نظام بانکی و مهار تورم (زیر فصل: سیاست پولی و ارزی)

اهم نکات کلی فصل

- صادرکنندگان خرد می‌تواند ارز حاصل از صادرات خود را در مرکز مبادله ارز و طلای ایران عرضه کنند یا نسبت به واردات کالاهایی که با بانک مرکزی با واردات آن‌ها موافقت کرده است اقدام کنند.
- تصمیمات و اقدامات قانونی بانک مرکزی بر اساس مصوبات شورای پول و اعتبار به منظور نوسان‌های ارزی برای مداخله در بازار اعم از رسمی و غیر رسمی لازم الاجرا است.
- اعطای اعتبار جدید توسط بانک مرکزی به بانک‌ها و موسسات اعتباری غیر بانکی بدون وثیقه ممنوع و میزان وثایق قابل پذیرش توسط شورای پول و اعتبار تعیین می‌شود.
- بانک مرکزی با استفاده از روش‌های مختلف از جمله گشایش اعتبار اسنادی (ال سی) داخلی، تامین مالی مبتنی بر قرار داد (فکتورینگ) و ترویج اوراق گواهی اعتبار مولد (گام)، منابع بانکی را به سمت تولید هدایت کند.
- کلیه معاملات در مرکز مبادله ارز و طلای ایران شامل ارز (اسکناس و حواله)، شمش، سکه طلا و فلزات گرانبها از پرداخت مالیات بر ارزش افزوده معاف هستند.
- مجاز شدن بانک مرکزی به هرگونه مداخله در بازارهای ارز و طلا

مهم‌ترین نقاط ضعف و قوت زیر فصل سیاست پولی و ارزی از منظر مرکز پژوهش‌های مجلس

زیر فصل سیاست‌های ارزی		زیر فصل سیاست‌های پولی	
نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت
-	عدم تمهید شرایط الزم برای ایجاد بازار رسمی داخل	اعطای امضای طلائی به شورای پول و اعتبار برای پرداخت اعتبار بدون وثیقه به بانک‌ها	-
-	عدم تمهید زمینه‌های لازم برای ایجاد نظام پرداخت رسمی	-	-

فصل سوم لایحه: اصلاح ساختار بودجه

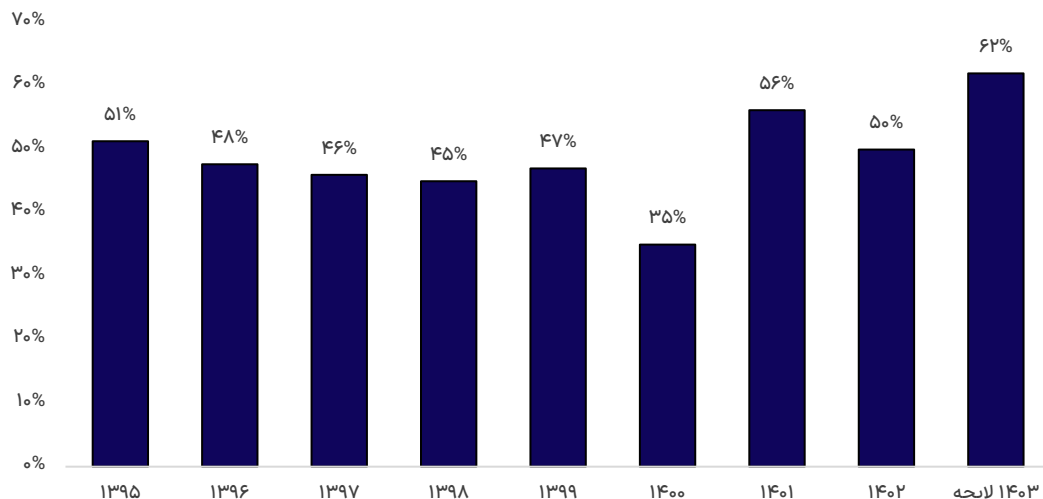
اهم نکات کلی فصل

- نسبت اعتبارات تملک دارایی به بودجه عمومی معادل ۲۵ درصد در پایان برنامه
- ارائه لوایح بودجه به شکل دو سالانه
- ایجاد نظام یکپارچه و هوشمند مدیریت مالی دولت
- سرعت بخشیدن به توسعه میادین نفت و گاز و اصلاح رابطه مالی دولت با شرکت ملی نفت
- دولت مکلف است یک سوم از ۳ درصد درآمد حاصل از صادرات نفت خام، معیانات گازی و خالص صادرات گاز طبیعی را بر اساس سهم هر استان در تولید اختصاص دهد.
- تعیین استاندارد میزان اموال غیر منقول مورد نیاز دستگاه‌های اجرایی
- صدور اسناد مالکیت دولتی اموال غیرمنقول بنام جمهوری اسلامی بعنوان مالک و وزارت امور اقتصادی و دارایی بعنوان امین اموال (شناسایی-مستند سازی-تثبیت)
- تعیین استاندارد میزان اموال غیرمنقول مورد نیاز در اختیار دستگاه‌های اجرایی
- استقرار تدریجی نظام بودجه ریزی بر مبنای عملکرد
- تمامی وجوه که به عنوان جریمه نقدی بابت جرم‌ها و تخلفات توسط مراجع قضایی، شبه قضایی، انتظامی و اداری به موجب قوانین اخذ و به خزانه‌داری کل کشور واریز می‌شود و به عنوان درآمد عمومی دولت تلقی می‌شود.

مهم‌ترین نقاط ضعف و قوت فصل اصلاح ساختار بودجه از منظر مرکز پژوهش‌های مجلس

شرکت های دولتی		مولدسازی		درآمد نفت و گاز		کلیات بودجه	
نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت
عدم طبقه بندی شرکت‌های دولتی براساس اهداف	مدیریت زیان انباشته	عدم تعیین تکلیف برای دوران گذار به رابطه مالی جدید و نبود سقف برای میزان بهره‌مندی شرکت ملی نفت	حرکت به سمت تسهیل سرمایه‌گذاری‌های جدید با پروانه بهره‌برداری	تکرار تجربه ناموفق حساب ذخیره ارزی	-	درج تمامی ارقام در سرجمع بودجه	برنامه سالیانه
				عدم توجه کافی به تثبیت منابع نفتی	-	بودجه ریزی میان مدت	پرداخت به ذی نفع نهایی

نسبت درآمد مالیاتی به اعتبارات هزینه‌ای در بودجه (درصد)

مهم‌ترین نقاط ضعف و قوت فصل اصلاح نظام مالیاتی از منظر مرکز پژوهش‌های مجلس

اهداف کمی

نقاط ضعف	نقاط قوت
عدم توجه کافی به ساماندهی مالیات‌های ارزش افزوده و جایگزینی آن با اعتبار مالیاتی	محدودیت درآمد اختصاصی
-	نگاه مؤثر به افزایش درآمدهای مالیاتی
-	قاعده گذاری برای ساماندهی معافیت‌های مالیات‌های مستقیم

فصل چهارم لایحه: اصلاح نظام مالیاتی

اهم نکات کلی فصل

➤ **معافیت مالیاتی درآمد حاصل از صادرات مواد و محصولات معدنی و صنایع معدنی فلزی و غیرفلزی و محصولات نفتی، گازی و پتروشیمی (از جمله بیلت، بلوم، اسلب، قیر، متانول، اوره و پلی اتیلن) به صورت خام و نیمه خام در تمام نقاط کشور لغو می‌گردد.** آیین نامه اجرائی این بند توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی با همکاری وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و نفت و سازمان تهیه می شود و ظرف یک ماه به تصویب هیأت وزیران می رسد.

➤ معافیت بند "ب" ماده (۱۵۹) قانون برنامه پنجم توسعه صرفاً برای فعالیتهای تولیدی و معدنی واحدهای تولیدی و معدنی که پروانه بهره‌برداری یا قرار داد استخراج آنها طی دوره اجرای قانون مذکور صادر شده باشد جاری می‌باشد.

➤ افزایش مالیات بر ارزش افزوده هر سال یک واحد درصد تا سقف برنامه ۱۳ درصد و کاهش هر سال یک واحد درصد مالیات بر درآمد اشخاص حقیقی

➤ قیمت گذاری دولتی به استثنای کالاهای اساسی یارانه‌ای، کالاها و خدمات انحصاری و خدمات دولتی ممنوع است.

➤ اعطای اختیار ۱۰ درصد از مالیات‌های وصولی مازاد بر رشد ۵۰ درصدی به استان مربوطه، در استان هایی که میزان درآمد مالیاتی سالانه آنها نسبت به سال قبل بیش از ۵۰ درصد رشد داشته باشد.

➤ وضع هر گونه تخفیف، بخشودگی، کاهش نرخ، معافیت و شمولیت نرخ صفر بجز مواردی که با تشخیص وزارت امور اقتصادی و دارایی باشد ممنوع است.

فصل پنجم لایحه: اصلاح صندوق‌های بازنشستگی

مرور آمارها و گزارش‌های موجود حاکی از آن است که پایداری مالی صندوق‌های بازنشستگی در کشور با بحرانی جدی رو به روست و اکثریت صندوق‌های بازنشستگی کشور مثل صندوق بازنشستگی کشوری، نیروهای مسلح و صندوق‌های دستگاهی درحال حاضر قادر به پرداخت حقوق و مستمری بازنشستگان از طریق منابع داخلی خود نبوده و به بودجه عمومی وابسته شده‌اند. عوامل متعددی از جمله "تغییرات جمعیتی و عدم انجام اصلاحات سنجه ای متناسب"، "کاهش سن بازنشستگی"، "مدیریت ضعیف دارایی‌ها و بازده اندک سرمایه گذاری‌ها" و "بدهی انباشته دولت" به سازمان تأمین اجتماعی باعث بروز بحران در صندوق‌های بازنشستگی شده است.

اهم نکات این فصل به شرح زیر است:

- حذف دوره کارآموزی در بازنشستگی
- حذف یا کاهش معافیت حق بیمه
- تغییر ترکیب کسور بازنشستگی سهم بیمه شده و کارفرما
- تادیه بدهی دولت
- استقرار تدریجی نظام اجتماعی چند لایه
- افزایش سن بازنشستگی مشاغل عادی و سخت و بازنشستگی پیش از موعد

مهم‌ترین نقاط ضعف و قوت فصل اصلاح صندوق‌های بازنشستگی از منظر مرکز پژوهش‌های مجلس

اصلاحات سنجه‌ای		اصلاحات مدیریتی و مالی		اهداف کمی	
نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت
تغییر فرمول پرداخت مستمری بازنشستگی از میانگین حقوق ۲ دوسال آخر به ۵ سال آخر	تغییر سن و سابقه و ایجاد حداقل سن بازنشستگی (حداقل سن بازنشستگی از ۶۰ سال به ۶۲ سال برای آقایان)	شفافیت آماری در حوزه صندوق‌های بازنشستگی	تبدیل ۸۰ درصد دارایی‌های سازمان‌ها و صندوق‌های بازنشستگی به سهام غیر مدیریتی سودده	-	کاهش وابستگی صندوق‌ها به بودجه عمومی به ۵ درصد تا پایان برنامه
-	-	-	تکلیف به ایجاد نهاد تنظیم‌گر صندوق‌های بازنشستگی	-	-

فصل نهم لایحه: انرژی

اهم نکات کلی فصل

- تخفیف ۵ درصدی خوراک واحدهای پالایشگاهی و نیز تخفیف خوراک گاز طبیعی تحویلی به واحدهای پتروشیمی موجود **مشروط به اختصاص ۴۰ درصد از سود خالص سالانه این واحدها به حساب اندوخته سرمایه‌ای مخصوص طرح‌های کیفی سازی و توسعه زنجیره پایین دستی صنعت** آن‌ها است.
- وزارت نیرو موظف است با لحاظ ارزش سوخت نیروگاه‌ها و افزایش سهم معاملات برق در بازار بورس انرژی به گونه‌ای عمل نماید که با عرضه برق تولیدی نیروگاه‌های کشور تا پایان سال دوم اجرای برنامه، سهم معاملات مذکور را به حداقل ۳۰ درصد و در انتهای برنامه به حداقل ۶۰ درصد از کل معاملات برساند.

- به منظور تسهیل در شکل‌گیری "بازار بهینه‌سازی انرژی"، تضمین تسویه "گواهی صرفه‌جویی انرژی" و کاهش نکول‌پذیری آن‌ها، حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی نزد خزانه‌داری کل کشور ایجاد می‌گردد.
- قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق با تاکید بر لزوم خرید برق از بورس انرژی توسط شرکت‌های خرده فروش و مالک شبکه، تعیین نرخ سوخت و ترانزیت برق در شبکه انتقال توزیع باید اجرا گردد.

مهم‌ترین نقاط ضعف و قوت فصل انرژی از منظر مرکز پژوهش‌های مجلس

مصرف انرژی		تولید و دیپلماسی انرژی		نظام راهبری انرژی		اهداف کمی	
نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت
عدم توجه کافی به هدررفت انرژی و گازهای مشعل	توجه به ذخیره سازی گاز طبیعی برای کمک به حل مسئله ناترازی در اوج مصرف	کلی و کم اثربودن حکم کاهش تولید نفت کوره در سبد پالایشی	-	کلی بودن مواد مرتبط با اصلاح ساختار صنعت برق	-	عدم تناسب بین اهداف کمی و مواد لایحه در بخش انرژی	هدف‌گذاری برای بهینه‌سازی مصرف سوخت
-	-	عدم ارائه پیشنهاد برای افزایش سرمایه‌گذاری در تولید نفت و گاز	-	-	-	غیر واقعی بودن اهداف کمی نظیر تولید نفت	توسعه ظرفیت انرژی تجدیدپذیر

فصل نهم لایحه: انرژی

به منظور تسهیل در شکل‌گیری "بازار بهینه‌سازی انرژی"، تضمین تسویه "گواهی صرفه‌جویی انرژی" و کاهش نکل‌پذیری آن‌ها، حساب بهینه‌سازی مصرف انرژی نزد خزانه‌داری کل کشور با منابع زیر ایجاد می‌گردد:

منابع

- تعهدات دولت در بازپرداخت طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی، موضوع جدول مصارف تبصره (۱۴) بودجه سنواتی (معادل سالانه ۱ درصد از منابع حاصل از نفت خام، معیانات گازی و خالص صادرات گاز طبیعی)
- سالانه ۵ درصد از سود شرکت‌های تابعه وزارتخانه‌های نفت و نیرو
- تمام عوارض دریافتی حاصل از هدر رفت گازهای مشعل (فلر)
- جریمه‌های دریافتی موضوع ماده (۲۶) و عواید حاصل از صرفه‌جویی سوخت ماده (۶۱) قانون اصلاح الگوی مصرف انرژی مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۰۴ با اصلاحات و الحاقات بعدی
- ۱۰ درصد از منابع حاصل از فروش پروپان و بوتان (گاز مایع) و مایعات گازی شرکت‌های تابعه وزارت نفت
- سایر منابع پیش‌بینی شده در لوایح بودجه سنواتی برای بهینه‌سازی مصرف انرژی
- حداقل ۳۰ درصد از عواید حاصل از صرفه‌جویی انرژی در هر یک از طرح‌های مصوب شورای اقتصاد در حوزه بهینه‌سازی انرژی و انرژی‌های تجدید پذیر به صورت گواهی

مصارف

- استفاده از منابع این حساب صرفاً برای خرید تضمینی گواهی‌های صرفه‌جویی انرژی یا عدم مصرف سوخت ارائه شده توسط مردم، بخش دولتی و غیر دولتی با حداقل قیمت معادل ۵۰ درصد بالاترین قیمت مصوب داخلی هر حامل انرژی مندرج در گواهی مجاز است.
- هرگونه مصارف دیگر از جمله اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ممنوع است.

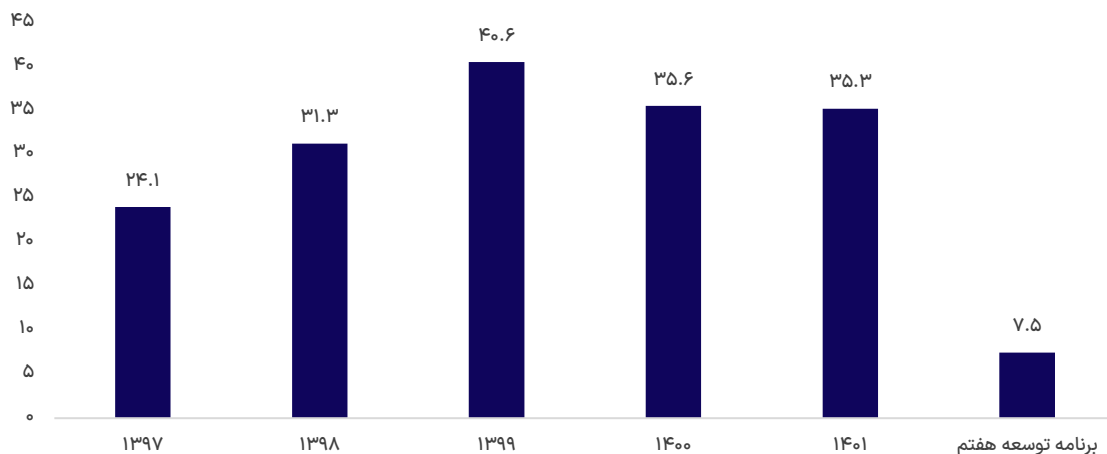
فصل دهم لایحه: طرح‌های صنعت و معدن و رشد تولید

اهم نکات کلی فصل

- توسعه زنجیره اکتشاف و استخراج نفت و گاز و پتروپالایشگاه‌ها و صنایع پایین دستی پتروشیمی
- با احداث و توسعه نیروگاه‌های تجدیدپذیر توسط بهره‌برداران معادن به میزان ۲۰ درصد سرمایه‌گذاری در نیروگاه مشمول معافیت موضوع تبصره ۵ قانون معادن در دوره اجرا می‌شود.
- توسعه منطقه مکران و اروند با رویکرد درون‌زایی و برون‌گرایی، با هدف تبدیل شدن به مرکز مبادلات بین‌المللی تولیدی، تجاری و گردشگری
- ایجاد و برقراری خطوط اعتباری به صورت سالانه برای شرکت‌های ایرانی توسط بانک مرکزی از طریق بانک‌های عامل به منظور تامین مالی بین‌المللی طرح‌های معدنی با رعایت اصل ۸۰ قانون اساسی

مهم‌ترین نقاط ضعف و قوت فصل طرح‌های صنعت و معدن و رشد تولید از منظر مرکز پژوهش‌های مجلس	
اهداف کمی	
نقاط قوت	نقاط ضعف
رویکرد مقابله با خام‌فروشی عوارض و مالیات بر صادرات مواد خام و نیمه خام	عدم توجه کافی به حل چالش‌های نهادهای ذی‌مدخل در حوزه اکتشاف و بهره‌برداری معادن
رفع برخی موانع حوزه تولید مانند محدودیت مجوز در شهرک‌های صنعتی و جلوگیری از توقف تولید در حین فرآیند دادرسی	تداوم نگاه کمی به توسعه زنجیره ارزش به ویژه در صنعت پتروشیمی

شاخص دسترسی به مسکن (سال)

فصل یازدهم لایحه: توسعه مسکن

اهم نکات کلی فصل

- احداث مسکن: یک میلیون واحد (۳۰۰ هزار واحد حمایتی، ۲۰۰ هزار واحد روستایی، ۱۰۰ هزار واحد بافت فرسوده و ۴۰۰ هزار واحد سایر)
- مدت زمان دسترسی به مسکن در پایان برنامه هفتم توسعه ۷.۵ سال
- در صورتی که برای اجرای طرح‌های تولید مسکن، زمین‌های دولتی سایر دستگاه‌ها و یا زراعی و غیر باغی غیر دولتی توسط وزارت راه و شهرسازی وارد محدوده شهر شود، با رعایت تبصره مربوط به قانون جهش تولید مسکن بدون نیاز به پرداخت هر گونه عوارض تغییر کاربری، سهم خدمات، تفکیک یا ورود به محدوده، فقط کلیه شبکه‌های معابر به اضافه درصدی از مساحت زمین‌ها طبق قوانین موجود به شهرداری واگذار می‌گردد.
- در این صورت تامین کلیه خدمات و زیر ساخت‌ها در تعهد وزارت راه و شهرسازی و دولت می‌باشد.

مهم‌ترین نقاط ضعف و قوت فصل توسعه مسکن از منظر مرکز پژوهش‌های مجلس

مسکن حمایتی		اهداف کمی	
نقاط ضعف	نقاط قوت	نقاط ضعف	نقاط قوت
عدم ارائه اهداف کمی برای نوسازی، بهسازی و ایمن سازی مسکن روستایی آسیب‌پذیر در برابر بلایای طبیعی	-	عدم تطابق پیش بینی ساخت ۲۰۰ هزار مسکن روستایی با نیازهای واقعی با توجه به روند صعودی کاهش سهم جمعیت روستایی و رشد شهرنشینی	توجه به موضوع دسترسی و استطاعت مسکن

۰۲۱-۶۶۵۳۱۵۵۴ ۰۲۱-۵۴۷۰۸۰۰۰

تهران، خیابان ستارخان، خیابان حبیب الهی، بلوار متولیان، پلاک ۷

بیانیه سلب مسئولیت

گروه مالی مهرگان مسئولیتی در قبال صحت و کفایت اطلاعات افشا شده توسط نهادها و سازمان های ناشر داده ها و اطلاعات ندارد و در خصوص ضرر ناشی از اتکاء به تمام یا بخشی از مندرجات این گزارش، از خود سلب مسئولیت می نماید.